

Stichting
"Familie van Giffen"

H. van Giffen, longarts NP, Alto Vista, Dennenweg 4 C1, 3735 MR Bosch en Duin
Archief en Secretariaat

Tel.: 030-6916338
E-mail: kjvgriffenMplat@interestate.nl

Bosch en Duin

Nieuwsbulletin no 8
November 2002

Beste/lieve familieleden,

Iets later dan de bedoeling was, hierbij dan toch het nieuwe Bulletin dat wij voor de tweede helft van dit jaar hadden toegezegd. Het lukt dus nog net die toezegging gestand te doen! Naar onze mening zijn er voldoende interessante mededelingen te verwerken. Dus hopen we dat U dat, na lezing van het een en ander, met ons eens kunt zijn.

Van de **Redactie**.

Voor de tekstuele verzorging van dit Bulletin hebben Matthijs en ondergetekende de hulp van niet alleen bestuursleden, maar ook andere familieleden mogen ontvangen, waarvoor we uiteraard zeer dankbaar zijn. Bovendien is de verzending door Reitze (Wassenaar) en zijn dochter Maaïke verzorgd; dat deze verzorging ons uit de hand is genomen wordt als een enorme verlichting ervaren!

In dit **Bulletin** komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- **bestuursmededelingen**
- **familiedag**
- **familieberichten**
- **"even voorstellen"**
- **"Jongeren Column"**
- **"bijzondere aanwinsten"**
- **foto presentatie**
- **familie memorabilia**
- **Gilde Goud- en Zilvermeden in Groningen (deel 3)**

"Even Voorstellen" is een nieuwe Column waarvoor de eerste bijdrage door **Merel van Giffen** (Overveen) is geleverd.

De redactie stelt zich voor plaats te bieden aan nog twee nieuwe columns:

a. de **"Beroepskeuze"**. De bedoeling van dit column is dat de wat ouderen vertellen waarom ze een bepaald beroep hebben gekozen en wat ze er in de praktijk mee hebben gedaan. Op de

rol staat een verhaal van Willemien Rutgers-van Giffen waarin ze vertelt over haar opleiding tot brood- en banketbakker.

b. de "**Fotogalerij**". Het opnemen van foto's van een familielid of van een (deel van een) gezin, met een beschrijving.

1. Bestuursmededelingen

a. Bij nader inzien bleek Dave van Giffen (Hilversum) onvoldoende tijd beschikbaar te hebben de functie van penningmeester naar behoren te kunnen vervullen. Jammer!

Gelukkig is Cobi v.d. Berg-van Giffen (Wassenaar) bereid, in samenwerking met haar man Kees, de financiën van de vereniging te gaan beheren.

b. We roepen iedereen op de redactie zo veel mogelijk leuke (oude) familiefoto's toe te sturen. Dergelijke foto's kunnen we dan verwerken in een nieuwe column "Familiefoto's". Voor dat doel is het natuurlijk erg aardig als er ook een verhaaltje bij kan worden geleverd. Bovendien kan het een rol spelen bij de keuze van foto's die geschikt zijn om in het familieboek op te nemen. De originele foto's kunt U uiteraard weer terug krijgen.

c. De penningmeester (Reitze van Giffen) laat ons het volgende weten: "Na contrôle en goedkeuring door de kascommissie van de boeken van de Stichting Familie van Giffen kan ik U meedelen dat het jaar 2001 werd afgesloten met een batig saldo van ruim **€ 2305**. Veel uitgaven hebben er niet plaats gehad, hoofdzakelijk kopieer- en verzendkosten, evenals aanschaf van nieuwe Euro postgiro overschrijf formulieren. Per 31-12-2001 waren er 53 betalende eenheden, dwz individueel of als familie. Vergelijkbare cijfers zijn als volgt: 1998-32, 1999-36, 2000-47 eenheden.

Ten behoeve van de **betaling** van de **contributie** over de jaren **2002** en **2003** kan gebruik worden gemaakt van de bijgevoegde **accept-girokaart**. Degenen die zo attent geweest zijn en hun bijdrage voor 2002 reeds voldaan hebben zonder daartoe verzocht te zijn, worden bedankt voor het snelle reageren en kunnen het verzoek voor 2002 naast zich neer leggen.

De **contributie** is vastgesteld op **€ 15,00.**"

2. Familiedag 2003

De **Familiedag 2003** zal, zoals we in het vorig Bulletin reeds aankondigden worden gehouden op **24 Mei a.s..** De plaats van samenkomst is - net als in 2000 - het "**Tolhuys**", gelegen in **Rhijnduyn** (vlak bij Utrecht).

De kostprijs bedraagt voor volwassenen	€ 25,00
Kinderen/studenten	€ 12,50

Een opgavebiljet en een routebeschrijving ontvangt U met het Bulletin van Februari 2003.

Tijdens de bijeenkomst zal, onder leiding van Klaas van Giffen (Overveen), een Power Point presentatie van familiefoto's worden gegeven.

3. Familieberichten

Het jaar 2002 is tot nu toe voor de familie een slecht jaar geweest. Van vier leden hebben we dit jaar helaas afscheid moeten nemen! Met dankbaarheid voor wat ze voor hun naasten hebben betekend gedenken wij hierbij:

Lucie (Luikje Wilhelmina Cecilia) **van Hofwegen-van Giffen** is overleden op **22 Maart**, enkele dagen voordat ze twee-en-negentig jaar zou zijn geworden. Wij zullen ons haar blijven herinneren als bezoeker, negentig jaar oud, van de familiedag in 2000!

Mies (Willemien Maria) **van Giffen-van Doorneveld**, geboren 9 Juni 1920 in Amsterdam, die is overleden op **25 Juni** (Bosch en Duin), de dag voordat ze vijf-en-veertig jaar met haar Hans getrouwd zou zijn geweest.

Debra (Debra Jeanette) **van Giffen** (getrouwd geweest met Robert Pendergast, die in 1988 overleed, waarna ze in 1997 hertrouwde met **Alan Bilderback**, die op **23 Februari 2002** overleed), wonend in Tacoma, WA, USA, zag haar aardse levensdeel eindigen op **5 September j.l.**. "She and Allen are singing hymns of praise together again in Heaven", zoals haar zuster Dorsthy ons liet weten.

Wij hebben schriftelijk onze deelneming betuigd aan alle nabestaanden.

Zeker in deze tijd mogen we dankbaar zijn stil te kunnen staan bij de langdurige **echtverbintenissen** van:

- **Willem Croiset van Uchelen** en **Sonja** (Gratia) **Mackay** die hopen op **11 Juli** hun vijftig jarig huwelijksfeest te vieren (den Haag/Houston, USA).
- **David** (Flud) **van Giffen** en **Noek** (Janny Gerda) **Dijkstra** gedenken op **15 Augustus** het feit dat ze in **1953** elkaar eeuwige trouw hebben beloofd.

In het jaar **2003** hopen **vijf-en-tachtig jaar** te worden:

- **Joeny** (Jansje) **van Giffen-Bruins**, de echtgenote van Henny van Giffen, wonend te Nunspeet, op Zaterdag **20 April**,
- **Johanna Geving-van Giffen**, de dochter van Henk (Hendrik Heggens) van Giffen, hoopt haar verjaardag te vieren op **8 Juli**

Vijf-en-zeventig jaar wordt **Hans** (Leonard) **de Kan**, de jongste zoon van Nine de Kan-van Giffen, wonend in 's-Gravenzande, op **3 Juli**.

De **zestig jarige** leeftijd kan, als alles naar wens verloopt, gevierd worden door:

- **Jet** (Henriette Wilhelmina) **Wegener Sleeswijk-van Waning**, de echtgenote van Rienk, de jongste zoon van Cornelia Hendrika Wegener Sleeswijk-van Giffen, op **23 Augustus**, Leeuwarden,
- **Merkje van Giffen**, de jongste dochter van Klaas van Giffen en Mies Visser, op **8 September**, in Opende,
- **Hylke-Jan** (Lambertus) **Muntinga**, de tweede zoon van Foekje van Giffen en Jan Muntinga, in Ebmingen (Zwitserland) op **27 September**,
- **Ralph Lockridge**, de echtgenoot van Kathy van Giffen, wonend in Irvine, CA, USA, op **2 October**.

Vijf-en-vijftig jaar worden:

- **Gerrit Lammert van Giffen**, Willemstad (Curaçao), de oudste zoon van Hennie van Giffen en Joeny Bruins, op **16 Mei**,
- **Merkje Buter-van Giffen**, het vijfde kind van Ate van Giffen en Ton van Riessen, Lutjewinkel, op **12 Juni**,
- op **2 September**, de levenspartner **Ronald Rink** van David Flud van Giffen, Amsterdam.
- en op **26 November**, in Ulvenhout, **Geesje** (Gezina) **van Giffen-Stel**, de vrouw van Albert Egges van Giffen.

De volgende familieleden zullen **Sarah**, dan wel **Abraham** onder ogen komen:

- de schoondochter van Pier Djurre de Jong en Ingrid van Giffen (Soest), **Klazina Dirkje de Jong-de Zwart** op **6 April**.
- en haar man **Siek Piers de Jong** op **29 Juli**,
- op **7 Juni** de echtgenoot van Aagje van Giffen, Arkel, **Arie** (Francis) **Veldhuyzen van Santen** en
- de levenspartner van Reitze van Giffen (Zwolle), **Ineke** (Berendina Baukje) **Schalk** op **19 September**.

Tenslotte hoopt **Merel van Giffen** (nu studerend in Leeuwarden), de dochter van Klaas van Giffen en Joyce Pleysier, op **6 April**, de leeftijd van **21 jaar** te bereiken.

Adreswijzigingen

Het nieuwe adres van **Hans J. van Giffen** in Amersfoort is: **Bergstraat 45c, 3811 NG**, tel.: 06-14188781

Ike van Giffen woont nu van **Leeuwenhoeksingel 16, 2611 AA, Delft**, tel.: 015-2143356

Mirte Kramer is te bereiken op **v.d. Polweg 42, Delft**

Jorit van Giffen is van Leiden verhuisd naar **Anjelierstraat 31, 2565 SX 's-Gravenhage**, 070-3642279

Maaïke van Giffen woont op **Parklaan 75 III, 2011 KS Haarlem**

De kinderen **Kroeske** zijn verhuisd naar **Noorderweg 84, 1221 AB Hilversum**, tel. 035-7725121

De familie **van Giffen-Messing** is van Hilversum vertrokken naar **Krommerade 10, 1214 LZ Kortenhoeve**, tel. 035-6246161 (5826441), dfvg@knoware.nl

Merel van Giffen woont in **Leeuwarden, 8917 BW**, op de **Steijnstraat 37**

Na het overlijden van **Lucie van Hofwegen-van Giffen** is de familie **van Westenbrugge-van Hofwegen** terug gekeerd naar **Curaçao (NA)** en bewoont daar vanaf 1 Augustus 2002 het **Groot Piscadera Apartment E50, Jan Noorduynweg z/n Willemstad**, tel. 00-5-999-8888696.

De familie **Arend Jan van Giffen-Lolkema** heeft Oudorp verlaten en zich gevestigd in **1834 ED St. Pancras, Kieft 8**, tel.: 072-5153517 (onveranderd dus)

Het gezin **Gerrit Lammert van Giffen-Mesker** heeft zich in Nederland gevestigd. Naast het advocaten kantoor in Curaçao heeft Gerrit nu ook een kantoor geopend in **Amsterdam, 1075 CG, Koninginneweg 51**, tel.: 020-6798020

Aanvulling: **Familie van Giffen-Tromp** woont op de **Heemsteedsedreef 8** in Heemstede.

Aanvullende telefoonnummers

Teun van Giffen, Amsterdam, 06-24997567
 Tonnis Muntinga, Eemdijk, 033-2983228
 Reitze van Giffen, Heemstede, 023-5288599
 Carla Rinkes-Croiset v. Uchelen, Hilversum, 035-6246181
 Eva v.d. Berg, Leiden, 06-41185229

4. "Even Voorstellen"

Anders dan in het "Jongeren Column" waarin het de bedoeling is belevenissen van Jongeren uit de familie op te nemen, stellen we ons voor dat, vooral de jongeren, ons laten weten wie ze zijn, uit welk gezin ze afkomstig zijn en wat ze doen. Hier volgt dan de eerste bijdrage van de hand van Merel van Giffen, de dochter van Klaas van Giffen en Joyce Pleijsier.

Leeuwarden, 1 November 2002

Hallo allemaal,

Mijn vader vroeg mij of ik een stukje over mezelf wilde schrijven voor het familiebulletin. Dus bij dezen. Twintig jaar geleden ben ik geboren in een klein plaatsje in Friesland: Makkum. Omdat mijn vader een baan kreeg in Den Haag, verhuisden we in 1986 naar Overveen. Mijn grote hobby was daar het uitlaten van andermans honden. Ik heb altijd veel van dieren gehouden; thuis hadden we alleen een kat. Ook deed ik aan paardrijden en tekende ik veel.

In groep 8 op de basisschool kreeg ik havo-advies, maar heb ik toch besloten om het atheneum te proberen. Mijn drie oudere broers deden dat ook en ik dacht dat ik het ook wel zou kunnen. Na zeven jaar atheneum heb ik toch m'n bedenkingen. Misschien was HAVO beter geweest. Maar ik heb m'n diploma gehaald! Na m'n eindexamen wist ik nog niet wat ik wilde studeren, dus heb ik een tussenjaar genomen. In dat jaar wilde ik me zo veel mogelijk oriënteren op wat ik nou leuk vond om te doen. Zo heb ik een paar maanden met paarden gewerkt in een paardenstal en een half jaar in de horeca gewerkt. Hoewel dit beide me wel goed af ging, had ik er niet echt zin in. Uiteindelijk heb ik een paar dagen als "hulp-juf" rondgelopen op m'n oude basisschool. Dit vond ik zo leuk, dat ik besloot Pabo te gaan doen. En hoewel ik zestien jaar in de buurt van Haarlem heb gewoond en je daar ook Pabo kunt doen, heb ik toch bewust voor de stad Leeuwarden gekozen.

Om de een of andere reden heb ik altijd nog een soort band gevoeld met Friesland. Bijna elk jaar kwam ik nog in Makkum. Op m'n 16^e kreeg ik door hoe leuk zeilen was en was ik elke zomer wel een weekje, of meer, op de Friese meren te vinden.

Dus nu woon ik in Leeuwarden. Ik heb het er erg naar m'n zin. Mijn Fries is niet al te best, maar gelukkig heb je dat hier niet nodig; bijna iedereen spreekt (ook) Nederlands.

Naast mijn studie doe ik twee keer per week aan Aikido. Dat is een harmonieuze - maar effectieve! - verdedigingssport uit Japan. Dat doe ik al drie jaar en ik vind het nog steeds heel leuk om te doen.

Ook werk ik twee avonden per week in een gezellig restaurant. Maar de meeste tijd gaat natuurlijk in mijn studie zitten. Het is maar goed dat ik het leuk vind, want op de Pabo moet je wel heel veel doen. Komende week loop ik stage op een basisschool. Het is mijn eerste stage, dus ik ben benieuwd hoe het gaat!

Groetnis út Ljouwert,

Merel van Giffen

Dit leuke verhaal is ook een uitnodiging aan anderen om spontaan een volgende bijdrage voor deze column te leveren. De redactie kijkt er naar uit.

5. "Jongeren Column"

Hier naast staat afgebeeld de voorkant van het boekje dat in het vorige Bukketin (nr. 7) door Jente van Giffen werd genoemd en betrekking heeft op de opgravingen van de terp van Ezinge. De titel luidt: "Herinneringen aan het graven in de terp van Ezinge". Het is een uitgave van de "Streekhistorische Vereniging Middenaghaland". (ISBN 90 900 0628 1) Klaas van Giffen (Overveen) kan bemiddelen bij het verkrijgen van fotocopies voor belangstellenden.

Jammer genoeg heeft, tot nu toe, niemand de behoefte gehad het goede voorbeeld van Jente te volgen, Maar de redactie blijft hoopvol uitzien naar een bijdrage! Wie heeft de moed?

6. "Bijzondere Aanwinsten"

a. Rienk Wegener Sleeswijk per is 1 October officieel gepensioneerd als vice President van de Rechtbank in Leeuwarden. Het afscheid vond uiteraard plaats in een feestelijke zitting van de Rechtbank op 4 October van dit jaar. Zowel in de Leeuwarder Courant als in het Fries Dagblad is aan deze gebeurtenis uitvoerig aandacht besteed. Van een van deze periodieken kregen wij een exemplaar van het interview met Rienk toegestuurd.

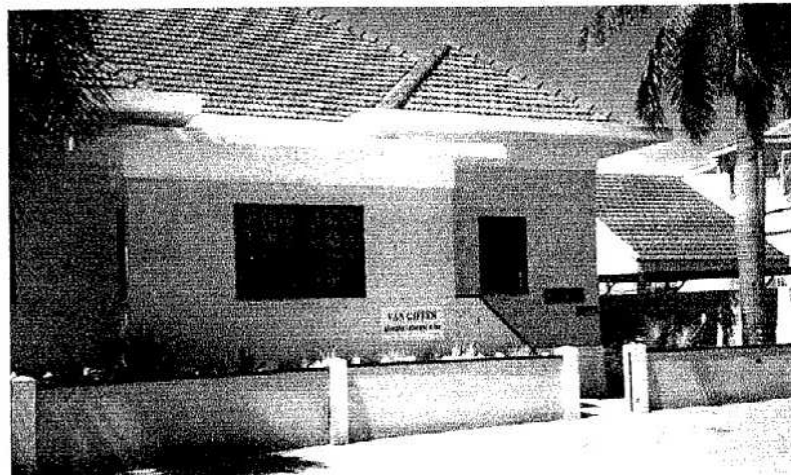
"Scheidend vice-rechtbankpresident Rienk Wegener Sleeswijk heeft een hekel aan dingen die hij moet doen als hij niet weet waarom. Hij wil áltijd weten waarom. Als kind in het Japanse kamp, op school en als rechter."

b. Van Jan Winkler Prins kregen wij toegestuurd een artikel uit het "Nieuwsblad van het Noorden" in het themadeel "Drentsigheden" dat o.a. betrekking had op de farmaceutische fabriek Brocades en Stheeman. Jan meende zich te herinneren uit zijn jeugd dat zijn moeder vaak vertelde over vacaties bij een tante Stheeman uit Meppel en vroeg zich af of er een familierelatie bestond. Enig speurwerk maakte duidelijk dat deze relatie inderdaad bestond. Hoe precies, daar komen we later wel eens op terug. Interessant was verder vast te kunnen stellen dat de voornaam Egges zoals die door Prof Dr Albert Egges van Giffen en zijn kleinzoon uit Breda wordt gebruik via

de familie Post (ds Jan van Giffen - 1851 tot 1936 - was getrouwd met Hendrika Post - 1947 tot 1939 - en geboren in Nieuwe Schans) is terug te voeren naar Albert Egges Stheeman (*1748 en †1829, Scheemda) waarvan de moeder (Hayke) de achternaam Egges droeg en die achternaam als voornaam aan haar zoon meegaf.

c. Van een bevriende relatie, die zijn vakantie op de Antillen heeft doorgebracht en daarbij ook uitgebreid aandacht besteedde aan Curaçao, stuurde ons een foto op (waarvan hier naast de copie)

waarop het kantoor van een advocaat "van Giffen" afgebeeld staat. Met de vraag: weet je hiervan en misschien wie het is? Ik zou haast zeggen: natuurlijk weten wij ervan en bovendien dat het hierbij gaat om Gerrit Lammert van Giffen (*1948, XII.26).

7. Fotopresentatie

In de verschillende familiearchieven zijn ongetwijfeld een groot aantal foto's aanwezig die een interessant beeld kunnen geven over gezinssamenstelling, verworvenheden uit vroegere tijden die voor ons allemaal boeiende informatie bevatten. Daar een kijkje in te mogen nemen lijkt ons zinvol. Hier volgt dan een eerste bijdrage.

Het hier naast afgebeelde fotootje is vermoedelijk gemaakt circa 1893. Het gezelschap bevindt zich in de tuin van de apotheek in Purmerend. Afgebeeld zijn van l. naar r.:

Lambertus (1880-1943, X.21) met fiets, **Nine** (1881-1977, X.22), **Henk** (1885-1947, X.25), oma **Beitj Doedes Breuning** (1819-1908) in Friese klederdracht, met op schoot kleindochter

Bets (1888-1982, X.26); daarachter staat **Klaas van Giffen**, apotheker in Purmerend (1849-1919, IX.42) en zijn vrouw **Debora Tromp** (1848-1909), **Jan** (1884-1944, X.24); zittend opa **Lambertus van Giffen**, predikant, (1807-1898, VIII.41), **Hans** (1883-1956, X.23), ook met fiets en tenslotte, op schoot bij opa, de jongste kind **Annie** (1890-1983, X.27).

Let op het service met de (zeker) zilveren koffiepot. En dat alles staand op de mooie, ronde tafel, met prachtig gevormde tafelpoot. Daarvoor, niet te vergeten, de familie hond.

8. Memorabilia

Klaas van Giffen (Overveen) heeft een lijst gemaakt van interessante werkstukken zoals preken van de hand van van Giffen predikanten proefschriften e.d. en schilderijen, portretten, gravures e.d. die betrekking hebben op leden van de familie van Giffen en de plaatsen waar deze stukken zich bevinden.

Oproep: Klaas zou het op prijs stellen te mogen vernemen of leden van de familie nog bijzondere werkstukken in hun bezit hebben of - als men daarvan op de hoogte is - waar deze te vinden zouden zijn.

9. Gilde der Goud- en Zilvermeden in Groningen

Deel 3

De toelating tot het Gilde

Om het "goltsmedenampte" in de stad Groningen te kunnen uitoefenen moest men lid zijn van het Gilde. Het was dus belangrijk tot dat gilde toegelaten te worden. Daarvoor kon men zich niet zo maar opgeven, neen, er moest aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

Allereerst was het "burgerschap" van de gemeente Groningen vereist. Dat verkreeg men door geboorte, dan wel door latere verwerving. Als men dan in het gilde wenste te worden opgenomen, of zoals men dat toen noemde "het gilde te winnen", moest men in de eerste plaats "4 olde fransche schilden" betalen, waarvan twee ten behoeve van de stad, de andere helft ten behoeve van de gilde. Verder moest een "guede tunne biers" aan het gilde worden aangeboden. En opdat hij zich niet met een vaatje dun bier van mindere kwaliteit er van af zou maken, was bepaald dat de hovelingen op zijn kosten het bier zouden uitzoeken en aankopen. Bovendien moest ten behoeve van de kaarsen op het altaar van de schutspatroon St Eloy, "twee pond was" worden geofferd!

Van meer betekenis waren de vereisten die een waarborg moeten leveren voor de kundigheid en bedrevenheid in het ambacht. De bepalingen (algemeen aanvaard de beste uit het gildewezen) die daarvoor golden, waarborgden dat degene die zich als lid van het gilde als "meester" vestigde ook in waarheid zijn vak verstond!

De goudsmidsgezel die in het gilde als "meester" wenste te worden opgenomen moest kunnen aantonen:

- dat hij de laatste drie jaar als gezel in de stad had gewerkt bij niet meer dan drie meesters. Daarbij begreep men

wel dat enkel het verblijf in werkplaats of school nog geen garantie was dat men ook ter zake "kuldig" was. Daarom werd verlangd dat er, voordat men werd toegelaten tot het gilde, - een bewijs van bedrevenheid aan de dag werd gelegd door het vervaardigen van een proefstuk. Vereiste daarbij was verder dat het proefstuk bestond uit "drie stucken warckes", welke zo goed moesten worden afgeleverd, dat de meesters van het gilde "bij oer waerheit erkennen, dat de drie stucken onstraflick" (dat is foutloos) zijn. Twee van die werkstukken moesten zijn "bewarpen" (ontwerpen) mijt beesten gesneden onder glas geamillieert (geëmailleerd) ende elck bewarp sal hebben een sonderlinge (afzonderlijke) manier". Het derde werkstuk moest bestaan uit een uit gouddraad vervaardigde ring ("een gulden gestrengede rijck gedreijt vergadert"). Deze werkstukken moest de kandidaat-gildebroeder geheel alleen vervaardigen ten huize van een der hovelingen. Iedere keer dat één van deze proefstukken klaar was, werd het aan het gilde aangeboden, wat gepaard ging met een "collatie", een lichte avondmaaltijd waarvan de prijs in de gildewet was vastgelegd.

De weg naar het meesterschap was lang en moeilijk. Men begon als leerjongen. Voor zoons van meesters duurde deze periode vier jaar; voor zoons van burgers uit de stad Groningen was dit vijf jaar en leerlingen die afkomstig waren van buiten de stad duurde het zes jaar als men tenminste het burgerschap van de stad had verworven. De leerjongen kreeg niet alléén een vakopleiding, maar ook een scholing als lid van de stedelijke gemeenschap en in engere zin speciaal van het gildenbroederschap, waaraan allerlei plichten en rechten verbonden waren. Zo werd de leerjongen opgenomen in het huis van zijn baas en nam hij deel aan het gezinsleven en de godsdienstplichten. Hij mocht geen dolkmes dragen, niet om geld spelen, geen geheime handel in goud en zilver drijven, het huis van den meester niet zonder zijn toestemming verlaten en zonder toestemming zijn meester de dienst niet opzeggen. Daarnaast was de meester er wel mede aansprakelijk voor dat de leerling zijn plichten kon nakomen. Leertijd was vorming en opvoeding, niet alléén opleiding.

Aan de leeftijd van de leerjongens was geen ondergrens gesteld. Bekend is dat er al leerjongens van tien jaar oud zijn geweest, maar meestal waren ze ongeveer veertien jaar.

Na deze leertijd werd men gezel. Voor wie in Groningen leerjongen was geweest duurde deze periode één jaar, iemand die elders leerjongen was geweest moest daar drie jaar over doen. In de 17de eeuw werd men meestal na niet al te lange tijd zelfstandig meester. In de 18de eeuw ontstaat een klasse van blijvende gezellen die nooit tot meester opklommen, een beroepsproletariaat. Uit die tijd dateert ook het gezellen-gilde, in het bijzonder ingesteld ten behoeve van zieke gezellen. Hoe deze verandering in de 18de eeuw is ontstaan is niet helemaal duidelijk; mogelijk speelt daar een rol bij dat de mensen ouder werden of misschien dat er minder migratie optrad van meesters.

Leerjongens moesten voor kost, inwoning en opleiding een jaargeld betalen, waarvan de hoogte in een contract met de ouders of voogden was vastgelegd. Vaak waren het hele of halve wezen die langs deze weg werden ondergebracht.

Gezellen waren vrij om eventueel elders te wonen of te trouwen. En zij kregen loon.

Aan het aantal leerjongens en gezellen was formeel geen grens gesteld, maar in de praktijk kwam het er op neer dat er niet meer dan twee leerjongens en zelden meer dan één gezelschap per goudsmid waren. En verder waren er nogal wat goudsmeden die zonder leerlingen en/of gezellen werkten; vermoedelijk waren dat degenen die zich op het vervaardigen van sieraden en de handel of de reparatie toelegden.

In het volgende Bulletin zullen we ingaan op de onderlinge relatie tussen de goudsmeden en de verhouding tot de instanties die op het in stand houden van de regels moesten toezien. (deel 4)

H. van Giffen
Bosch en Duin

November 2002

Gebruik is gemaakt van gegevens zoals opgenomen in de catalogus voor de tentoonstelling "Groninger Keur en Zilverwerk uit Stad en Ommeland" 1997 en verder uit het artikel in de "Groningsche Volksalmanak: in 1895, van de hand van Mr. J. A. Feith.

Voortgang

De volgende Nieuwsbrief zal in Februari 2003 verschijnen. Bij die Nieuwsbrief zullen de formulieren voor opgave voor de Familiedag gevoegd worden, evenals een routebeschrijving en een programmering m.b.t. die dag.

Namens het bestuur:
H. van Giffen, Bosch en Duin
M.H. van Giffen. Emmeloord
K. Van Giffen, Overveen.